

Datum

26-05-2026

Onderwerp

Zienswijze en toestemming 2e wijziging

Gemeenschappelijke Regeling BSOB – toekomstige
vormgeving bestuur

Wat adviseert het college te besluiten?

1. *De volgende zienswijze te geven bij de 2^e wijziging van de Gemeenschappelijke regeling (GR) BSOB:*

Wij kunnen ons vinden in de voorliggende gewijzigde gemeenschappelijke regeling BSOB. De GR wijziging sluit aan bij de gewenste vormgeving van het Dagelijks Bestuur en de gewenste besluitvorming in het Algemeen Bestuur;

- a. Uitbreiding van het Dagelijks Bestuur tot vijf leden, waarvan twee afkomstig van de waterschappen en drie van de gemeenten. Binnen het Dagelijks Bestuur worden portefeuilles ingesteld, die als vervolgstap op de wijziging in de Gemeenschappelijke Regeling BSOB zullen worden toegedeeld.
- b. Roulatie van het voorzitterschap tussen gemeenten en waterschappen, waarbij de benoemingsperiode drie jaar duurt. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.
- c. De bevoegdheden die door de deelnemende besturen worden overgedragen, toe te kennen aan het Dagelijks Bestuur.
- d. In het Algemeen Bestuur bij de besluitvorming te werken met het model waarbij ieder lid van het Algemeen Bestuur één stem heeft, maar waarbij als eis voor besluitvorming wordt gesteld dat er een meerderheid van stemmen

moet zijn én dat er altijd ten minste één gemeente en één waterschap moet hebben ingestemd.

2. *Het college toestemming te verlenen om in te stemmen met de 2e wijziging van de GR waardoor de governance structuur wijzigt, onder de voorwaarde dat deze concept GR (zie bijlage 2) niet meer wijzigt.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Het Waterschap De Dommel is toegetreden tot de Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Oost-Brabant, en we verwachten dat de gemeenten Geldrop Mierlo, Nuenen en Son en Breugel ook gaan toetreden. Daarmee zijn er 14 deelnemers in de Gemeenschappelijke regeling BSOB en veranderen de verhoudingen tussen waterschappen enerzijds en gemeenten anderzijds. Dat zou nog verder kunnen veranderen in de situatie wanneer op termijn ook gemeenten uit het werkgebied van Waterschap De Dommel zouden gaan toetreden.

De Waterschappen en gemeenten nemen gedeeltelijk verschillende diensten af van de BSOB. Een gemeente kent WOZ objecten (dus nemen ook de dienst 'waarderen' af) en de Waterschappen kennen Zuiveringsheffing. Alle deelnemers maken gebruik van de diensten heffen, innen en kwijtschelding. Voor de gemeenten is ook een btw-voordeel te behalen.

De kosten van de diensten belast de BSOB door naar de deelnemers op basis van het gebruik door de individuele deelnemer. In de praktijk betekent dit dat de Waterschappen samen ongeveer de helft van de kosten van de BSOB betalen. In financieel opzicht zijn de waterschappen dus de grootste deelnemers binnen BSOB.

In de huidige structuur is er in het Dagelijks Bestuur van de BSOB 1 zetel (van de 3) voor de waterschappen en wordt de financiële verhouding daardoor geen recht gedaan. In de nieuwe structuur wordt dit 2 van de 5 zetels. Verder kunnen er zonder instemming minimaal één van de waterschappen geen bestuursbesluiten worden genomen. Omgekeerd geldt dat zonder instemming van minimaal een aantal gemeentes ook geen besluiten genomen kunnen worden. Dit vergroot het besef om te komen tot consensus in de besluitvorming binnen BSOB.

Om die reden is het wenselijk de governance structuur van BSOB toekomstbestendig te maken door recht te doen aan enerzijds het vergrote belang van de waterschappen en anderzijds het belang van de gemeenten. De nieuwe governance structuur, en de daarbij behorende informatiestromen, moeten ook de doelmatigheid en doeltreffendheid van de samenwerking vergroten.

Welk resultaat willen we bereiken?

Door deze voorstellen worden de verschillende belangen binnen de belastingsamenwerking beter gewaarborgd en ontstaat er meer evenwicht tussen de deelnemers. Tevens worden de informatiestromen efficiënter ingericht. Indien een voorgesteld besluit niet wordt genomen blijft de inrichting van de huidige governance structuur op dat onderdeel ongewijzigd.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?*1.a. Samenstelling van het Dagelijks Bestuur*

De uitbreiding van drie naar vijf leden zorgt voor een bredere samenstelling die beter past bij het toenemende belang en de taken van de BSOB. Door drie leden vanuit gemeenten en twee vanuit waterschappen aan te wijzen, behouden gemeenten een meerderheid en daarmee een sterke invloed op de dagelijkse aansturing.

Werken met portefeuillehouders maakt het duidelijk welke bestuurder aanspreekbaar is voor specifieke onderwerpen en besluiten.

Het is van belang op te merken dat de leden van het Dagelijks Bestuur een collegiale verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van BSOB en dat zij in het Dagelijks Bestuur nadrukkelijk niet als vertegenwoordiger van de eigen gemeente of het eigen waterschap optreden. Om die reden leggen ze, als lid van het Dagelijks Bestuur, ook géén verantwoordelijkheid af aan de gemeenteraad resp. het Algemeen Bestuur van het waterschap. Wel leggen de leden verantwoording af aan het Algemeen Bestuur (van de BSOB), over alles wat het Dagelijks Bestuur (van de BSOB) heeft besloten (dus ongeacht of ze het daarmee eens waren, het Dagelijks Bestuur spreekt met één mond, net als een college van burgemeester en wethouders of een Dagelijks Bestuur van een waterschap).

1.b. De rol van de voorzitter

Geadviseerd wordt om de rol van voorzitter te rouleren waarbij een benoemingsperiode drie jaar duurt. Directe herbenoeming van een voorzitter is niet mogelijk vanwege het voorgestelde roulatiesysteem. Zie voor een toelichting op de geadviseerde termijn van drie jaar de bijlage bij deze adviesnota. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend. Ook wordt geadviseerd om in het Dagelijks Bestuur minimaal één vertegenwoordiger van een grote gemeente en één vertegenwoordiger van een kleine gemeente op te nemen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

1.c. Mandaat van het Dagelijks Bestuur en de frequentie van vergaderingen

Wij leggen meer uitvoerende en sturende taken bij het Dagelijks Bestuur, zodat sneller en effectiever kan worden gehandeld. Het Dagelijks Bestuur vergadert vaker indien nodig, terwijl het Algemeen Bestuur zich richt op de hoofdlijnen, zoals begroting, jaarrekening en toezicht. Wij zorgen voor duidelijke informatievoorziening richting deelnemers. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur over de gevolgen van besluiten. Via het Algemeen Bestuur blijven colleges en waterschappen goed aangesloten. Waar nodig informeren wij ook de gemeenteraden en besturen actief, zodat zij hun kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen.

Wij vergroten de transparantie en betrokkenheid. Vertegenwoordigende organen ontvangen periodiek bestuursrapportages en kunnen deze laten toelichten. Daarnaast maken wij agenda's, stukken en besluiten actief openbaar en informeren wij hierover tijdig.

1.d. Stemverhoudingen in het Algemeen Bestuur

Wij stellen voor om te werken met een systeem waarin elke deelnemer één stem heeft, maar waarbij besluiten alleen worden genomen als er een meerderheid is én minimaal één gemeente en één waterschap instemmen. Hiermee borgen wij dat beide typen deelnemers betrokken zijn bij belangrijke besluiten.

In de praktijk behouden gemeenten hun sterke positie door hun aantal. Tegelijk zorgen wij ervoor dat de belangen van de waterschappen beter worden beschermd. De voorgestelde werkwijze geeft geen vetorecht aan afzonderlijke deelnemers, maar voorkomt wel dat besluiten worden genomen zonder steun van beide groepen.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

- Het model van een Dagelijks Bestuur met vijf leden en een toewijzing van portefeuilles is voorbereid op een mogelijke toekomstige groei van het aantal deelnemers. Maar het is niet zeker of en hoe de groei zal plaatsvinden. Bij iedere uitbreiding is het van belang om naar het model van het Dagelijks Bestuur te kijken zodat deze recht blijft doen aan de belangen van de deelnemers.
- Indien in de toekomst meer gemeenten toetreden tot de Gemeenschappelijke regeling zal het aantal leden in het Algemeen Bestuur toenemen. Bij het vaststellen van de groeistrategie van BSOB door het Dagelijks- en het Algemeen Bestuur in 2026 kan bepaald worden of het groeiende aantal gemeentelijke deelnemers nog moet leiden tot aanpassingen in de samenstelling van het Algemeen Bestuur.
- Nieuwe gemeenten kunnen sowieso in eerste instantie door BSOB bediend worden door middel van een dienstverleningsovereenkomst, zoals in de situatie van de Dienst

Dommelvallei gemeenten. In dat geval heeft de gemeente nog geen stemrecht in het Algemeen Bestuur.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Eventuele geringe kosten voor juridische aanpassing worden binnen de bestaande begroting van de BSOB opgevangen. De deelnemersbijdrage van Oss wordt niet aangepast.

b. Communicatie

De vastgestelde zienswijze dient kenbaar gemaakt te worden aan BSOB. BSOB dient binnen 12 weken met een reactie op alle zienswijzen te komen.

c. Uitvoering

Geen verdere actie.

d. Overlegd met

BSOB en haar deelnemers, een extern deskundige (door BSOB ingeschakeld), wethouder Frank den Brok en afdeling financiën.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Wijzigingsvoorstellen GR BSOB
2. 2^e Wijziging van de GR BSOB
3. 2^e Wijziging GR BSOB was-wordt
4. Planning besluitvorming wijziging GR BSOB

Samenvatting

Het aantal deelnemers stijgt door de toetreding van Waterschap De Dommel per 01-01-2026 en zal verder stijgen als ook de gemeenten Geldrop Mierlo, Nuenen en Son en Breugel toetreden per 01-01-2028. Hiermee veranderen de verhoudingen tussen waterschappen enerzijds en gemeenten anderzijds. Om die reden is het wenselijk de governance structuur van BSOB toekomstbestendig te maken door recht te doen aan enerzijds het vergrote belang van de waterschappen en anderzijds het belang van de gemeenten. Wij ondersteunen de governance structuur. De GR van de BSOB is op basis van de gewijzigde verhoudingen aangepast.